

J E L E N K Ö R.

10. szám.

Pest szombat február 1sőjén.

1834.

F o g l a l a t: Magyar és Erdélyország (ker. ülések. Kinevezések. Pestre stat. jegyzetek. Krajner József Időjárás. Adakozások a' pesti vakok-intézete javára.) Ausztria (udv. gyász; és patens) Anglia (O'Connell; nagy ministeri tanács 's a' t.) Franciaország (Cousin; Gaillard; National; a' havrei lengyelek; pair- és köv. kam. tanácskozások; elmélkedések.) Belgium (O'Sullivan, Laurillard-Fallot, genti zaj-csillapodás) Spanyolország (Lauder előterjesztése, és hadi hírek.) Németország (görög ifjak Münchenben; a' bécsi minister-congressus tagjai.) Törökország (Konstantinápolyi, szerviai és boszniai hírek.) Görögország. Gabonaár. Pénzkelet.

MAGYAR- és ERDÉLYORSZÁG.

Pozsony. Mult levelünkben említett orsz. ülésből kapott förendi üzeneteket RRink azóta a' 24—25iki kerületi ülésekben megrostál-gatván, mindkettőre újabb üzenetet határoz-tak, egyikre már 7iket, másikkra 3ikat 's a' készített javaslatokat előlegesen elfogadák. Közben folytaták a' törvényi rendsz. munká-latok vizsgálatát, most már az egyházi tör-vényszékekről szóló IXik cikkben.

Felsőleges királyunk mult évi oct. 29iki legfensőbb határozata szerint a' mélt. kir. udv. Kamara nyugalmazott számvevőjét Pauler Antalt, minden díjfizetés nélkül m. kir. tanács-nokká; Erdélyben pedig jan. 9dikéről költ legmagasb rendelete szerint ns. Udvarhely-szék főkirálybirájává, eddig ugyan e' hiva-talt helytartólag viselt Macskási Lajost; a' m. kir. udv. Kanczellariánál volt tiszt. udv. concipistát gróf Bethlen Gábort végre ugyan a' n. fejedelemségi kir. táblához számfeletti 's fizetéstelen közbíróvá méltóztatott kinevezni.

Statistikai jegyzetek sz. kir. Pest városáról:

Az 1833diki összeírás szerint talál-tatik Pesten: római katolikus 53,169; ágost. és hely. vallásu 4446; görög n. egy. 837; zsi-dó 5965, összesen 64,417; nevezetesen pe-dig finemü 32,090; nőnemü 32,327; több 1283-mal mint 1832ben; e' summához a' rendes és ügyefogyott, itt tanyázó katonaságot, az ide-gen tanuló ifjuságot, nevendék papságot, i-deiglen mulató uraságokat, kereskedőket 's m. e. nem számlálván. — 1833ban született Pesten római katolikus 2619, ágost. és hely. vallásu 189, görög n. egy. vallásu 22, izrae-lita (kerekszám) 200, összesen 3030; neve-zetesen pedig fi 1592, leány 1438; több 289el mint 1832ben. Házasságra lépett: róm. ka-tholikus 606 pár, ágost. és hely. vallásu 55; görög n. egy. 8, összesen (a' zsidókat nem számítván) 669 pár, több 17el mint 1832ben. Meghalt (a' katonai kórházakban kimult 388 személyt is ide tudva): római katolikus 2684, ágost. és hely. vallásu 195, görög n.

egy. 135, zsidó 145, összesen 3159, keve-sebb 124el mint 1832ben. Közli Patachich József.

Esztergomban e' napokban a' tanítói ér-dem nyilvános megjutalmaztatása ünnepül szolgált. O Főlsége Krajner József urat, a' majd félszázados tanítót, különben a' SS. MM. és böles. doctorát a' pesti kir. t. e-gyetem böleses. kara rendes tagját, 's a' t. kit tanítói jeles érdemiért már 1823ban ma-gyar nemességre magasíta, most ujolag nyu-galomra léptével szalagos arany polg. nagy érdempénzzel méltóztatván megjutalmazni; e' pénz ünnepies áltadatása 's mellre-függeszté-se napjaul jan. 23ika jeleltetett. A' szertartás a' kir. iskolák teremében, hol egykor a' ko-szorus tanító-nesztor, terhes de dicső hiva-tala pályáját kezdé, ment végbe. Vendég hi-vatalos és hivatlan igen számos volt, örö-mest méltató az érdem jutalmát. A' kir. kegy. oklevél fölvasta után a' pénz-föfüggesztési tisztet Miskolczy Márton kánonok ur, mint a' pozsonyi iskolai kerületi főigazgató helyette-se teljesíté; az elmondott beszédek közben érzékenyítő volt a' díszesített ősz érdemes-nek elfogadó beszéde és Szalka Kandid pro-fessor urnak esínos mint tudomány-teljes ma-gyar előadása: a' régi és újabb virágzó nem-zetek tudományos álladalma okairul 's a' ma-gyar nemzeti tudományos nevelésről. Balás Theofil költészeti tanító urnak ez alkalomra készült derék magyar alkaikona nyomtatva osztogattatott ki. K. I.

Kemenesali Nemes-Magasiból január 22. Mostani enyheges telünk méltán megérdemli, hogy mind mielőttünk mind utóink előtt em-lékezetben maradjon. Ha két három adventi napot ide nem számítunk, melly kisség némi-nemü jelét mutatá a' télnek, bátran elmond-hatjuk, hogy e' napig telünk sem volt. A' szé-na szükiben levő juh-gazdák, a' vére-vettek 's ruhátlanokkal örülnek ennek; de mi Mar-czalmellékiek boszankodunk, hogy nádve-résünkből reménylett hasznunk e' lágy tél miatt füstbe ment. Mi több: a' midőn már az uj nádat Marczalunkból kisarjadozni, több

tavaszi madárfajt megjöttek lenni 's őket vígan csicserekelni sejtjük; több tavaszi virágot kibujni, nyilni; legyeket, muszliczákat, szunyogokat röpkedni; mezei tücsköket lyukjok szájánál pirítkozni látunk: bátran következtetjük mindezekből, hogy a' télnek vége. Eldődeink mondája: „A' kutya (v. farkas) nem eszi meg a' telet;“ — de ha így tart az idő, 's Pál rajta nem fordít: (s nem fordított ám) úgy meg is ette, 's február elején szömörécsköt (süveg-gombát) lécskálunk (bön-gészünk) a' széles terjedékű kemenesi cseren. — N. N. A. — Soprony 's Vas vidékéről: Nálunk még most is folyvást őszi es v. tavaszi idő jár, igen sokszor és sűrűen esőzik, a' legderültebb napot vagy éjszakát egykét órányi ködözés után langyos eső változtatja; ugyan azért utaink olly rozszak, hogy 1805 óta, bár a' szorgalom e' közben utainkon sokat javított, ezekhez hasonló rozságuk sóha sem voltak. Valamint az eső, úgy a' tiszta idő is, mind a' mellett hogy az ausztriai és styriai havasokhoz igen közel esünk, nagyon meleg, 's csak igen ritkán, midőn t. i. csillagos az egész éjszaka, mind a' mellett hogy a' hold töltiben van, fagy meg reggelre, de nagyon gyöngéden; ugyanazért még folyvást most is láthatni viritó gyümölcsfákat nálunk, sőt még gyümölcsel ékeskedőket is. Pesten is leveledzik a' bocz-és topoly-fa; Nógrádi hírek szerint pedig seregenként jó vissza a' tavaszi madár, névszerint a' kedves vadászatú szalonka (Waldschnepf) 's t. ef. — Zágrábból is azt írják; hogy ott szélytiben valódi tavasz uralkodik, a' barackfa csaknem minden faja mindenütt virágozik, a' többi gyümölcsfa bimbója is duzzadoz virulásnak indulva, sok mezei virág teljes pompájában díszel, a' földi eper mezőn 's kertben ma hónap egész érleletre jut 's a' t. Török-Becsei hírek szerint: az időjárás a' Tisza 's Maros melléken 's a' Bánságban lanyha, aprilisi változékonyságu, a' esalfa meleg a' fák rügyeit szemlátomást dagasztja, kevés hó, sok víz, a' Tisza 's Maros kiöntéssel fenyeget, a' Bege csatorna, Ó-Bege, Berzova és Temes folyamok medreiken már túlesapognak, az út járhatatlan, a' termékeknek semmi vagy csupán bitang ára. — Nálunk Pesten ma 's tegnap fagyra fordult, 's a' Duna ismét kiöntésig áradt, mint jan. elején.

A' pesti vakok intézete javára 1833. július 1sőjétől dec. utóljaig köv. ajánlatok tettek, mindenütt pengő pénzben: özv. Argenti Anna végrendelete következtében 4

for.; N. N. asszonyság Hlaváts János kir. ügyvéd ur által 10 fr.; néh. Fröhlich János örökös 40 fr.; Karulupper János végrend. 24 kr.; Pulman Francziska 1 for.; Kammersperger József végrend. 2 for., egy nevendék-tartásra gr. Wenckheim Borbála asszony 72 fr.; Spech Ferd. végrend. 2 for.; ő cs. kir. Főher. a' f. Nádor egy nevendék-tartásra 72 for., augusztusi nyilv. próbatét alkalmakor 82 for. 29 kr.; ugyanakkor Kovách Mátyás egri kánonok ur 3 d. arany; Jeklin Eva végrend. 24 kr.; Zettner Borbála végr. 4 fr.; Rubak Mihály végr. 1 for.; Rumillus Anasztáz végr. 20 fr.; gr. Eszterházy Ferencz ur 20 for.; Németh Mária asszony 14 for.; tek. Honth vmegye 20 for.; a' dunántuli ágost. vall. Superintendentia 11 for. 42 kr.; Inkey Ferencz cs. űos ur 100 for.; Inkey Erneszt cs. űos ur 10 for.; Boros József ur 40 for.; Megyery Mátyás kánonok ur végrend. 50 forint; Pfeifer Mihály 30 for.; Veisz Ferencz végr. 1 for.; Springer Katalin végrend. 5 for.; Schaky József végrend. 1000 for., özv. Pichlmayer Anna 2 fr.; a' f. Főherceg-Nádorné egy nevendék-tartásra 72 fr.; a' budai-asszony egyesület egy nevendék-tartásra 72 for.; gr. Zichy Károly egy nevendék-tart. egész esztendőre 145 for.; Forgó György ur 48 fr.; a' pesti aranyezüstmives czéh 8 for.; Esztergom ér. megye 103 for. 18 kr.; Csacsaba György 1 for. 32 kr.; Burek András végr. 2 for.; Pásztory József kánonok végr. 10 for.; Mazocato Joh. asszony végr. 10 for.; Aurovszky Erzsébet Zvián István hitvese végrend. 40 for.; Steinbach Ferencz kir. ügyvéd 40 for.; Bakos János 4 for.; özv. Déron Teréz asszony 5 for.; NN. 1 for.; az intézetbeli perselyből 8 for. 39 kr. (Folytatjuk).

A U S Z T R I A.

Meghalálózván ő Magassága Fridrik August Ferdinand württembergi hg, legfensőbb rendelés következtében az ausztriai cs. kir. udvar 4 hétig, vagy is febr. 24keig érette gyászt öltend, két első héthben ugyan mélyet, a' végső kettőben pedig felet.

Bécsben jan. 27kén következő legfensőbb határozat hirdettetett: „Mi Ió Ferencz Isten kegy. ausztriai császár, jeruzalemi király 's a' t. 's a' t. A' köztünk 's orosz császár 's lengyel király és porosz király ő Főlségeik és statusink között fenálló szoros barátsági és szomszédi viszonyok bővebb megerősítésükül;

tová
aláv
törv
deki
vetk
gát
ban
res
bato
kev
sika
Söt
rom
nak
nős
hez
roza
Miu
kirá
egy
rom
ván
ban
latt
eső
egy
183
azo
mül
Béc
ren
bár

h. C
net
uni
kér
már
ház
O'
mel
hog
náb
a' p
sze
egy
em
ban
nio
nag
a' l
a'
Mu
kár

továbbá a' három hatalomnak, az uralkodásuk alávetett lengyel tartományokban, a' béke 's törvényes rend föntartatása iránt egyenlő érdekinél fogvást, Mi a' mondott Fölségekkel következő határozatban egyeztünk meg: Ki magát, az ausztriai, orosz és porosz statusokban országárulás, fölségbántás vagy fegyveres lázadás vétkébe, vagy a' trón és kormány bátorsága ellen czélzó valamelly szövődékbe keveri, oltalmat 's menedéket se egyik se másikában a' mondott statusoknak, ne találjon. Sőt inkább kölesönösen kötelezi magát a' három udvar közvetlen kiadásukra mindazoknak, kik az érintett vétkekben magokat bűnösökké tevén, a' másik kormány által, mellyhez tartozók, visszakéretnének. — E' határozatok azonban visszaható erővel ne birjanak. Miután továbbá Mi, orosz császár és lengyel király és porosz király, ö Felsőgökökkel meg egyeztünk, hogy jelen határozatunkat a' három statusban ugyanegy időben bocsássuk nyilvánosságra; tehát ezennel jelen edictumunkban ismértetésül és sinórmértékül tudatjuk alattvalóinkkal, egyszersmind pedig megparancsoljuk polgári és hadi tisztviselőinknek és egyéb hatóságoknak, hogy azon határozatok 1834 martziusa 1sőjével erőbe kezdvén lépni, azontul végbehajtásukra azok egész terjedelmük és tartalmuk szerint ügyeljenek. Költ Bécsben jan. 4kén 1834 's a' t. Aláírva: Ferencz, alább: gr. Mitrowszky, Lobkowiez hg, báró Pillersdorf, ns Lilienau és Nadherny.

A N G L I A.

A' Morning-Herald dublini levelezője f. h. 6. írja: Épen most jövök nevezetes jeletről. Az andeoni lakosok folyamodására az unio felbontatását 's a' tizedek eltörlesztését kérelmezni (petitioniren), gyűlést hirdettek mára a' kat. iskola teremébe. Ma a' kat. egyházban ünnep van, azért sokan összegyűltek. O'Connell beszédében egy zendítő csoporthoz melly biztosságnak nevezé magát, aztadá elő, hogy igen illő volna; ha a' gyűlés a' kápolnában tartatnék. Küldöttséget neveznek tehát, a' plebanust erre megkérni, mihelyt az ünnepi szertartásnak vége leend. Délután két óraker egyik az egyháziak közül, Murphy nevű fiatal ember megjelent, 's azt mondá, hogy a' plebanus ugyan kiment, de ő (Murphy), és a' senior a' kápolnát örömet átengedik. E' hír nagy tetszéssel fogadtatott, 's a' „biztosság“ a' kápolna felé huzódott. A' mint O'Connell a' sokaságon által utat akar magának törni, Murphy, ki a' kápolna mellett álló ház ablakán könyökle, hozzá kiáltott: „Én ugymond,

és a' senior a' kápolnát örömet átengedtük volna, de az egyházi becsukta 's vonakodik parancsunknak engedelmeskedni“ (zaj) O'Connell: „Mit? hol az a' gazember? vessétek ki.“ (nagy tetszés) Murphy: „én nem találhatom.“ (iszonyu láрма) O'Connell: reménylem az egyház-hívek rá emlékeznek. Ha ezt előbb tudhatám vala, inkább máshova mentem volna; de ezen gazember szemtelensége kiállhatlan.“ Hosszu láрма után végre berohant a' sokaság a' házba az egyházfit felkeresni, de minden fürkészet után sem leheté feltalálni. A' láрма még inkább öregbült, míg a' fők abban egyeztek meg, hogy egy serház-udvarba menjenek. Három óra felé oda indultak. Alig hihetni, hogy az egyházi ezt előljárósága világos meghagyta nélkül fogta tenni. —

Tegnap, ugymond a' Globe, Downingstreetben nagy kabinettanács tartatott, mellyben Richmond hg, Lansdowne, Ripon, Grey, Melbourne, Palmerston, Holland, és I. Russel lordok, Stanley ur, Sir I. Graham, és Grant ur, (tehát valamennyi minister), vön részt. A' lordkanczellár is megjeient. A' Courier állítása szerint a' ministerek tegnap elhatározták Portugáliába annyi fegyveres erőt szállítani, mennyi az ottani pusztító háborúnak véget vetni képes. A' többi beavatkozási ok közt azt is mondják, hogy mivel a' spanyolok a' határszéleken átmentek, 's a' portugál birtokot megsértették, előállott az úgy nevezett szövetség esete, (casus foederis), mellyben a' britt kormány köteles beavatkozni. Ha így, donna Maria ügye tovább mostani kétes állásában nem marad. — A' gibraltari lakosok a' gyarmatok statuskanczellárjához sérelemirást küldöttek, kereskedésök szomorú állapotját panaszolva, 's angol polgárjogot kívánva. — A' hamburgi angolok szinte kérelmet küldöttek I. Palmerstonhoz, a' kormány régi kiváltságaik helyreállítását kérvén. — W. Southey angol költő, Homer fordítója 77 évében dec. 30. Londonban megholt. — Londonból írják: Mehemed Ali Suezben mostan néhány korvettet épített, hogy sergeit Arábiába szállíthassa. Nem hihető, hogy Aga Mohammed, kit 1832ben a' jukkai aegyptusi őrseg megvert, most ellenállhasson. Ezen kirándulás az aegyptusi basának ugyan nincs ínyére, minthogy sergeire Syriában szüksége van; de Mokka birtoka fontosb, hogy sem a' támadást le nem kellene csilapítani, a' mi neki bizonyosan el is fog sülni. Következése az lesz, hogy Mokkát elfoglalja, mire régen keresett ürügyöt, birtoka a' kávékereskedés monopó-

liumát adná kezébe. — Lord Grenville Drop-moro mezei lakán 75 éves korában megholt.

FRANCZIAORSZAG.

A' Gazette illy következtetést von a' követ-ház vitáiból: „Nekünk“ ugymond, Lafayette állítása szerint, „a' legjobb respublicánk van.“ — Mauguin ur szavai szerint „nem lesz többé revolutión“ Guizot szerint „Teljes törvény-szerűségünk (legitimité), 's legtökéletesb intézvényünk vagynak. De mind ezek mellett is Franciaország jelszava: parlamenti reform (követház-ujítás). — Mondják, Cousin ur Németországba menend az Orleans hg számára valamelyik német hgasszony kezét megkérni. — Gaillard ur főgyakorlás-mestere Mahmud szultán sergeinek Stambulból Párisba érkezett. Ő koros már és sebekkel borított néhai tisztje a' fr. seregnek. Küldetése célja nincs tudva. — A' követház jan. 13iki ülésében Humann ur két törvényjavaslatot hoz fel, mellyek közül egyik Franciaország 's az egyesült statusok közt 1831 jul. 4. kötött szerződést, másik a' sóbányákat illeti. — A' pairkamara jan. 14kei ülésében az elnök biztosságot rendelt a' Statustanács iránt benyújtott törvényjavaslat vizsgálatára. — A' National ügyének jan. 14. kellett eldöntetni. A' National azt mondja: eléggé csipős közbenjövétel a' dolog különös folyását még inkább be fogja bonyolítani t. i. Paulin ur, az igazi National szerkesztője, Carrel pörbe idéztetése által megtámadva látja jogát, mellyet ő senkinek át nem enged, minthogy néhány nap mulva a' National, mint héti írást készült kiadni, mellyben a' törvényeséki értesítő végett rajta fekvő tilalmat természetesen meg fogta volna tartani. — A' Journal du Havre jan. 13kán jelenti, hogy Elisabeth porosz hajó 160 lengyel menekővel az ottani révbe futott, a' hajón történt romlások kiigazittatások végett. Ámbár az utasoknak egészségről szóló bizonyítványaik voltak, az előjáróság még is veszteglésre utasítá őket 's partra kiszállni nem engedé. Minthogy ez néhány nap így tartott, jan. 12iken éjjélkor nagy számú csoport ifjuság a' révhez indult a' Lengyeleket megszabadító szándékkal, esolnakokon a' hajóhoz evezett, 's a' esekély számú őrséget legyőzván több Lengyelt a' szárazra szállított. Az alatt katonaság gyűlt össze, a' lengyeleket körül fogta, 's különféle őrházakba vitte. Mit akadály nélkül tehettek, mert se a' Lengyelek se a' fiatalság ellen nem szegültek. — Mintegy 100 lengyel maradt őrizet alatt. Reggel a' bíró (maire) megengedé, hogy kik őket megven-

dégelni akarnak, azt tehessék is, míg a' hajó elkészül, vagy a' kormánytól végzés jő. — A' pair kamarában jan. 14. Voyer ur által benyújtott javaslat így szól: „Jövöre az asztal 's ágytól elválás, melly a' nő házasságtörése miatt ítéltetik el a' hitvesek között, semmisítse egyszersmind meg a' polgár törvénykönyv 312 cikkelye szerint az atyaság hiedelmét. Ennél fogvást az így elvált nőtől született gyermekek, ha az elválás után 300 napon tul születnek, a' férjre nézve idegeneknek tekintessenek, hanem ha azokat a' férj ugyanazon t.könyv 334 cikkjénél fogva megkivánt mód szerint elismeri. Ezen kívül a' t.könyv egyéb rendelkezései az asztaltól 's ágytól elválásra nézve tartassanak meg. — Az 1835 költség fedésére 70 millió frank hitelt kíván a' finanszminister. — Soult jan. 10. előadá a' tartalék-seregről javaslatát. A' tartalék, ugymond a' többek között, átmenetel a' valóságos szolgálatba, 's belőle. A' tartalékhad felveszi az ujonezot, mielőtt az még a' seregbe állítatik, 's miután egy darabig zászló alatt gyakorlotta őt, ismét a' tartalékhoz adja, hogy szolgálatidejét ott mind a' statusnak olcsóbban, mind saját viszonyaira nézve kedvezőbbleg töltsé ki. — Így lesz a' valóságos sereg békeidőben nagy katonaiskola, melly sorra veszi az egész sarjadékot, 's azt fegyverforgatás, becsület 's fenytékekkel megismérte-ti. A' minister nem titkolja, hogy ezen tartalékhad képe az ausztriai 's porosz országorség utánzása. A' tartalék egyszersmind kapocs lesz a' status és a' sereg között. A' julius-revolutio óta csak nemzeti sereg lehetséges, 's a' tartalék ebben a' constitutionalis szellemet éleszteti, 's fen fogja tartani; mert a' hol minden polgár katona, minden katonának polgárnak is kell lennie. A' féltékénységet katonaság és polgárság között korunk megsemmisítette. —

A' követház jan. 15. Parant ur javaslatát bé nem végezheté. — Egyetlen kérdés fentartoztatá őt egy darabig. A' 7ik cikkhez t. i. ezen záradék tétetett: „A' fenemlített rendelkezések ne akadályozzák a' nemesség címéi átruháztatását, mellyek a' majoratusokkal összekötvék.“ A' szószekekről ezen cikket mint szükségtelent elnyomni kívánták, minthogy már a' Chartában van arról rendelés. Minél fogvást az nagy szótöbbséggel el is nyomatott. — Carrel ujságában jelenti, hogy a' főügyvéd Persilismét febr. 14ikére idézte, törvény-széki értesítő adása miatt. Az 1834iki National mind e mellett a' következett napon ismét

köz
sis
a'
szé
jött
szü
get
ros
me
Le
ruh
koz
kod
esé
gé
vér
nyá
ser
sag
sóg
sóg
nek
a'
rek
kiz
tatt
gün
mag
bán
na,
ba
rité
ural
érim
Ha
nag
rűn
dön
szá
géd
Keg
nem
drá
mél
12.
tete
telu
se
rés
írán
hirl
miv
mig
pte-

közlött törvényszéki értesítőt. Azonban az assise illetősége (birósága) ellen kifogást tevén a' cassatiószekekre hivatkozott ügyével. — Beszéd tárgya Párisban most a' britt kormánytól jött azon hír, hogy a' portugáli harc megszüntetésére egy hadosztályt készül a' felszigetbe küldeni. — Következő az Elisabeth porosz hajón Havreba érkezett lengyelek kérelme Franciaország követéhez: „Követ urak! Lengyelország száműzöttjei még egyszer járulnak a' francia vendégszeretésre hivatkozva. Kegyetek jóakaró segédelmére támaszkodásunk isméretes önmagok előtt; a' mi szerencsétlen hazánk omladékiból még fenvan, eléggé bizonyítja, hogy mi se vagyunkkal, se vérünkkel nem fősvénykedtünk. Csaknem mindnyájan bénák, miután vagy a' francia csász. seregben, vagy a' lengyel sorokban öregedtünk meg, mindig Franciaország vagy a' szabadság ügye volt az, mit védelmeztünk. Az utolsó háboru végével a' csász. kegyelem 's a' porosz vendégszeretés közt választani kénytelenek, ez utóbbra készülnök valánk. Itt csak a' fogházat kelle túrnunk. Igaz, azon emberekkel tétettünk egyekké, kiket a' társaság kizár kebeléből, 's alacsony munkákra szorítottattunk. — Azon pillanattól, mióta nemzetiségünk öldött, feljogosítva v. hatalmazva vélek magokat velünk megvetőleg, 's embertelenül bánni. Később a' nélkül, hogy kérdeztek volna, hajóra raktak bennünket, hogy Amerikába vitessünk; a' hajó rosz állapotja kényszeríté a' kapitányt Havre-nál kikötni. Követ urak! Franciaország földét, másod honunkét érintettük; ah! ne engedjék, elvitetésünket. Ha a' Lengyelség gyermekei számuk miatt nagy teher az országra, csak egy züglyot kérünk mi szerencsétlenek e vendégszerető földön. Bizonyosak vagyunk, hogy Franciaországban levő testvérünk, kenyeröket és segédforrásaikat, megosztandják velünk. Csak Kegyetekben még reményünk követ urak! — nem fog az bennünket megcsalni, hanem legdrágább ohajtásunkat teljesíteni. Vagyunk legmélyebb tisztelellettel. (149 aláírás) 1834 jan. 12. — Az 1834ki National ügye jan. 15kén vétetett föl. Noha bizonyos, hogy a' törvény értelmét az új National se nem sértette meg, se ki nem kerülte, még is attól tartottak, hogy részint a' birák idegensége a' republicanusok iránt, részint az esküttek távolléte miatt e' hirlap el fog íteltetni. Ez-azonban nem történt, mivel itéletét a' törvényszék elhalasztotta — mig a' cassatiószeke a' National pörét a' Comptere-rendu végett elintézi. — A' jan. 8ki ud-

vari táncmulatság igen fényes volt. Mind a' két kamara valamennyi tagjai, még Cabet, Garnier-Pagès és Voyer d'Argenson uu. is hivatalosak voltak. Néhány főnemest is lehet sz. Germainból észrevenni (carlistákat). A' király sokáig mulatott Dupin, Bignon, 's Odilon-Barrot urakkal. — Páris jan. 16. A' Russzia és a' Porta közti szerződés olyan, mint azok, mellyeket II. Katalin a' lengyel koronával kötött; valamint akkor Russzia a' szomszéd hatalmakat lengyel torra meghíttá; épen úgy híja most, majd Franciaországot, ha hallani akarja, majd mást, ha ez hallani akarja, csak Angliát se nem kínálja, se nem édesgeti, minthogy a' keleti kérdés rá nézve legfontosb. Hogy Russzia hátulsó gondolataiban a' Sundot, első gondolatiban a' dardanellákat szeretné elzárni, olly terv, melly egy orosz uralkodó fejében nagy merészet nélkül is támadhat; de itt egész Europa kereskedési érdekei elhatározottan nem-et mondanak, különösen nem-et Angol és Franciaország, mint legtehetősb tengeri hatalmak. Se Anglia, se Franciaország nem ismeri el az orosz-török szerződést, mellynek czélja elég világos. — Néhány párisi 's példájok után több londoni hirlap Broglie hg visszahuzását Pozzo di Borgo lépteinek tulajdonítják, kinek mindazáltal abban kevés része van. Igaz Pozzo ur igen elégtelen volt, 's most is az; de kevesbé Broglie hgnek Bignon beszédéhez hajlása, mint inkább Odilon-Barrot-nak a' kamara által elfogadott indítványa végett. Ugy látszik, udvarához már előre irt, hogy Lengyelország felől, melly bizonyos lélekisméreteket igen terhesen furdal, többé szó sem támad. Kapott e hivatalos biztosítást, vagy sem? nem tudjuk, de a' trónbeszéd hallgatása ez ügyről 's a' válasz-felírásé elhítheték vele, hogy e' gyöngéd pont érintetlen marad. — Odilon Barrot javaslata mindent megváltoztatott. Pozzo ur nemcsak azért bosszong, hogy a' kamara ez indítványt elfogadá, hanem hogy a' minister azt meg sem támadta.

B E L G I U M.

O'Sullivan de Gras belga ügyvivő a' bécsi udvarnál rendeltetési helyére megérkezett. — Laurillart-Fallott genie-testbeli kapitány emlékirást szerze a' gőzhasználásról várak védelménél, mi, ugy mondják igen fontos, mert az eddigi ostrommesterséget egészen megzavarja, 's az ostromkört általánosan nagyobb terre tagítja. A' szerző jan. 8kán volt a' királynál magányos audientiaú munkáját benyújtani. — Gentből jan. 9ki hírek mondják, hogy az

elégületlen munkások mindnyájan illető műhelyeikbe tértek vissza, kivevén vagy százat, kik a többiek elhatározását még nem tudták. Béröregbitést többé nem kívántak; ján. Skán a kézműértők tanácsa összegyűlt, a dologtalan munkások panaszát vizsgálándólag. Ezek mint a kormányzónak ígérték, irt panaszban mutatak be a királynak sérelmiket. A kormány 200 ezer for. fehér pamutot rendelt vásároltatni, hogy a pamutgyárok felakadásán némileg segítsen.

SPANYOLORSZÁG.

Gen. Zarco, ki eddig csupán ideiglen viselé a hadministerséget, valamint Burgos ur is financzministernek most már elhatározólag kinevezettek. Llaudernek a királynéhez küldött előterjesztése a fővárosban élénk részvételt gerjeszte, s ha való, mint hírlik, hogy már hozzá más tartományok főkapitányai, névszerint gen. Quesáda és San Martin is járultak, ugy Zea megbukása igen közel áll, mit a cortes egybehivatása, nemzeti őrség-alkotás, sajtó-szabadság s többi sürgetései gen. Llaudernek szükségkép követendnek. A királyné bizodalma Zeához mértéktelen ugyan, de még sem annyi, hogy általa ön s fels. leánya álladalmát koczkáztassa; mihelyt közösb lesz a sürgető akarat, ő bizonyosan önkényleg engedni fog; most azonban még inkább menekszik régi hűségesítől is, mint Zea kormányától; egy udvari tiszt, kinek kíséretében minapi falura rándulását tevé, bátorságot von magának utközben a kormány fonak rendszerét fejtegetni, mi által azt nyere, hogy haza jövet tüstént elparancsoltatott s további tartózkodásaul a grenadai fogház jelletett. Mad. Theresita a királyné régi kegyence hasonlólag elutasított az udvarból, s most már Franciaországban van. Ez asszonynak sorsa igen emlékezetes, ő mint franciaországi alacsony származatu s a királynénál szolgált személy hosszú évsor alatt egyedül intézé az ország sorsát; a kir. hitespárnak, kiknél annyi közös érdek s elágazó viszonyok valának kimélendők, egyiránt birta mértéktelen bizodalma; az ő hatalmas befolyása segíté létre a megváltozott koronaöröklést, mellyért a királyné annyi hálával érzé magát hozzá kötelezettnek, hogy ezért őt első ministereül tartaná s legbelsőbb titkaiba avatná; mondják, Mignet ur a királynéhez először is ez asszony jelenlétében bocsátatott udvarlásra s diplomatai küldetését előtte adá elő. Az udvar legelőbbkelői szerencsájüknék tarták reggelenként ez asszony

lever-jén udvarolhatni. S ennyi hatalom közepett árultatik most el a királynénál, mint ha d. Carlossal titkos levelezést folytatna, s a trónt, mellytől őt megfosztá, újra kezére játszaná, s ezért száműzetik, ki előbb száműzötteket hivatott vissza. Mondják, egy újabb decretum is volna készülöben, melly eltörléssel fenyegetné a hírlapokat, ha valamelyike az udvari ujság által közleni szokottakat nem akarná hinni, vagy azokkal ellenséges irányzatú elveket feszegetne, valamint ha híreket merne közleni, mellyeket a kitűzött udvari hírlap legalább is már két nappal előbb ki nem tálalt. Bizonyosnak mondják azt is, hogy a carlista fő junta, melly azokat, kik don Carloshoz szegődnek, pénzzel s minden szükségességgel segíteti, koránsem valamely hegy-ségben vagy távol tartományban rejtezkedik, hanem magában a fővárosban és pedig a kir. palota szomszédjában tartja ülését. Egy külföldi, ki a baski tartományokon keresztül utazott, beszéli: hogy arra a népség folyvást legnagyobb buzongásban van d. Carlos részire; a köztük tartózkodó patrioták saját szolgáltaiktól, mint meg annyi kémektől, sem lehetnek bátorságban, kiket ha elesapnak is, hátra maradnak hitveseik s leányaik mint árulásra készek. Dec. 28ikán Allos és Santa-Cruz de Campizo közt megint ütközet történt, elég vérengző, de csekély hasznu; mintegy 6000 insurgens Zumalarraguy vezérlése alatt 4 egész óráig állá ki a harcztot, több ízben intéze rohanást bayonettel a kir. seregekre, kik közül a vigyázatlanul előre tört önkényteseket jó formán megritkítá, mig végre Sarsfield a pattantyusság tüzet megeresztetvén, kénytelen lőn hátrálni s utóbb nagy rendetlenségben Alavának futamulni. Halva maradt részükről a sikon több 300nál, köztük két vezérlő és számos tiszt; sebeseiket elhurcolák; a constitutionalisok mintegy 140et veszének holt és sebesültben. E megfutant carlisták később Astiarraga városra ütöttek s bőséges pénz és élelemmel rakodva Villabona felé vonultak. Zavala hadai Sz. Sebastiant próbálák megrohanni, de vissza verettek. Irunban is készültek egy hasonló megrohanás visszatorlására. Jan. 8ikán a Bayonnen keresztül utazott spanyol kurir Tolosatul kezdve, mig a francia szélekre nem érkezett, 400 gyalog s 80 lovas kísérettel jött, hogy utját biztosabban folytathassa s mind e mellett is tanácsosnak tartá két ízben jókora kerülést tenni, hogy carlista körömrre ne jusson. Zugarramandi ezredes mintegy 106 emberrel

a' const. hadtesttől elszakadván 's az insurgensek által üzőbe vétetvén, Navarra vég-széleire, innen pedig be a' francia határok-ra szorítottatott, hol jan. 7ikén lefegyverez-tettek. Sarsfield Estella városra 45,000 real pénzbírságot rótt, mivel az Artasun és Puen-te la Reyna körül látott carlista csapatok fa-lai közt is tartózkodtak, 's az előjárók nem jelenték. Gener. Rodil a' portugáli szélekre hadsegédelmet kér, mivel fenyegetőbb körülmények miatt kénytelen volt Badajozbul az ő-rizetet is seregéhez csatolni 's a' várost né-hány gyakorlatlan polgárkatonára bízni. — Madridban a' királyné a' városi őrsereghöz egy fölszólítást bocsátott, mellyben a' tarto-mányok sorra látogatását igéri, mihelyt a' kívánt nyugalom helyre áll; — olvassuk el, nem hosszu: „a' regenskirályné a' spanyol had-hoz. Katonák! Mint maradéki a' hű 's vitéz Cid *) 's más bajnokoknak, kik halhatlanná tevék a' spanyol nevet, hozzájok hasonló-n ön véretekkel bélyegzitek a' nemes vállala-tot, melly hűségtekre bízatek. Szent Ferdin-and unokaleánya, castíliai II. Izabella, a' ti borostyányitok árnyékában nő fel, 's ártatlan-ságát fegyveritek védik. Eljő a' nap, midőn ezért fáradozástokat jutalmazandja, boldognak tevén a' népet, mellynek koronáját mostan véditek; de közben előre készítem utait, mi-dőn nemes hivatásomat lelkesen teljesítem; reátok gondom lesz. Midőn vitéz soraitokat tekintem, kik e' főváros őrseregét képezitek, azt gondolom, hogy harcmezőn a' tábor kö-zepett álltok, melly zászlójin Izabella királyné-t lobogtat. Nyugottabb és szelidebb napok fogják minden bizomnyal az ég védelme alatt e' borongás napjait követni, 's akkor fogom én meglátogatni a' tartományokat 's közelebb kiismérni szükségiket, és megjárni szemlélni soraitokat, a' vitézség és hűség sorait!“ — A' National Madridból jan. 8ikaig terjedő hi-rek után közli, hogy Llauder előterjesztésé-nek, vagy inkább mondhatni a' szükségnek, a' királyné végre csakugyan engede, 's mar-quis de las Amarillast egy új ministerium-al-kotásra bízta meg, mellybe Martinez de la Rosa 's talán gróf Torreno is, Amarillas ba-rátja, lépnének. Ezt kétségtelenül a' corte-sek összehívása fogná követni. Említi azon-ban a' National, hogy e' hír valóságáról még kezeskedni nem akar, mivel melleleg nem

említetik, hogy e' történetre a' külföldi kö-vetek 's nevezetesen Rayneval ur, utlevelei-keket sürgették volna. Llauder első ízbeli le-velét, mellyet Sanz ezredes hozott, a' királyné feltöretlen utasítá vissza; mire a' főkapitány Catalonia nagyait egybehivatá, 's egy más mód-választást javasola; de azok a' vissza-lépést többé lehetetlennek határozzák, 's a' kapitánynak meghagyák, ha különben a' tar-tományból ő is kiűzetni nem akar, hogy a' le-velet más borítékba takarva, nyomban ismét küldje vissza, ők határozatuk kivételét fegy-veres erővel is gyámolítandók.

Ujabb hírek a' Madridban történhetett minis-ter-változást legkevésbé sem említik. Mondák, hogy Cataloniában fegyverre kapott a' consti-tutionalis párt 's Llauder parancsít 15,000 főre menő sereg várja, de e' hír mindekkorig meg-nem valósult. Igaz azonban, hogy a' tartomány a' királyné által oda kinevezett új subdelega-tust (új felosztás szerint a' megyében igazga-tó) el nem fogadta; 's hogy Cadix hasonló föl-írást kíván a' királynéhez küldeni, mint Ca-talonia. Mind ennek előbb utóbb még francia beavatkozás lehet következése, megjegyzi a' Temps, melly mind a' királyné mind az or-szág ügyét egyenes fölbomlásba hozhatja. Ma-dridban az 1834re szóló udvari kalendariumban d. Miguel még mint Portugália királya jegyez-tetik föl. Jan. 12kén a' fővárosban, egy ujabb zavargást mondanak kiűtöttnek, mellyben nem-csak Zea, hanem a' királyné élete is veszély-ben forga; később azonban ismét minden le-csilapult. Don Carlos 600ra menő fegyveres őrsereggel ez időben Villarealban tartózkodott.

N É M E T O R S Z Á G .

Jan. 12. Ma délben szerencsésen megér-kezett a' görög intézetbe azon 24. ifju, (Odys-seus fija anyjostul) kiket a' kir. kormány ne-velés végett Münchenbe küld. A' tefgeren, valamint a' havasokon tett utazás is a' tél eny-hesége miatt szerencsés volt, 's fris, egész-ségben jöttek rendeltetésök helyére. — Dél-után fővarosunk figyelmét vonták magokra, minthogy szép nemzeti öltözetjökben, tanító-joktól vezetve, kísértáltak, a' város jelesb ré-szeit 's az angol kertet megtekinteni. — Jan. 13kán a' bécsi minister-congressus első ta-nácskozásán következő képviselők voltak je-len: 1) Ausztriaé Metternich hg; 2) Prus-sziáé Alvensleben gr.; 3) Bajorországé Giese báró; 4) Szászországé, Minkvitz ur; 2) Han-noveraé, Ompteda báró, ezt bizá meg Braun-schweig és Nassau hgség is az őket illető 13ik szavazattal; 6) Würtembergé, Beroldin-

*) máskép don Rodrigo (Ruy) Diaz, Bizari gróf, szül. 1026ban, 1099ben Valenciában, Spanyolország leghire-sebb hőse, kinek hűségét 's vitézségét történetírás, 's a' nemzet hőskölteményi dicsőítik.

gen gr.; Badené, Reitzenstein ur; 8) Hessen választó fejedelemségé, du Thil báró; 9) Hessen nhgségé Trott báró; 10) Holsteiné, Reventlow gr.; 11) Luxenburgé, Verstolk báró; 12) Szász-Weimaré, Fritsch báró; 14) Mecklenburg-Schweriné, Blessen ur; 15) Oldenburgé, Berg ur; 16) Hohenzollern-Hechingené, Strauch ur; 17) a' szabad városoké Schmidt ur. Ezekén kívül a' német szövetség elnöke Münch-Bellinghausen gróf, és Werner báró vettek részt a' tanakodásban.

TÖRÖKORSZÁG.

Az aegyptusi Moniteur szerint oct. 26ról az adanai nemzetségek főjei mind meghódoltak Ibrahim basának, 's hodulásokat személyesen tettek, kivévén a' Cozanok főjét, Mohammedbeyt. Ibrahim tehát egy lakost küldde hozzá, 's jóakaró kifejezéssel irt levelében felszólítja, hogy jöne félelem nélkül. Mohammed bey azt felelte, „a' Cozanok feje Adana helytartója előtt soha sem hajlott meg, de nem késett bármilyen kívánt szolgálatot teljesíteni. Erre Ibrahim három csapat gyalogságot indított a' Cozanok ellen. Ez 4 nap alatt a' cozani hegyekhez ért. Oda érkezte hírére, bár az előbbi napokban fegyverrel akart a' bey próbát tenni, hirtelen megváltoztatta szándékát, 's némelly embereit a' vezérhez küldvén kegyelmet kért hodulást ígérve. A' vezér igenző feleletére azonnal hozzá utazott, kitől jól is fogadtaték, 's a' szükséges intés után tiszteletruhával ajándékoztaték meg. Adana lakosi még eddig semmi adót sem fizettek a' kormánynak, ezentul egy piaszterrel fognak egy occa eladott pamuttól adózni. Ezen adó a' népet nyomni nem fogja, 's a' kormánynak még is elég jövedelmet hozand. A' Damascus környékén felzendült arabok ismét meghunnyászódtak. Syria mostani népessége nem több két milliónál. — A' Serviai szélekről jan. 9kén Milos hg egész tartományát ujdun rendbe akarja szedni, 's azt az igazgatás némelly ágaiban már el is kezdé. Figyelmét különösen az adóra veté, 's méltán is, mert legfontosb lépés ez olly országban, melly török kormány alatt állott. Minden viszonyt meg akar változtatni e' tárgyra nézve. Hogy sok visszaélést el kell törle, az kétségtelen; de az is igaz, hogy káros következéseket szül az országra gyak-

ran, ha az eddigi adózás-mód minden nyomos előgondoskodás nélkül törlesztetik el. Konstantinápolyból békes hírek hallatszanak. A' régi rend mind inkább erősödni látszik. Milos hg némelly bányaismerők tanácsára ásásokat parancsolt a' Bosniával határos hegyeken, mivel sok ezüstöt lelhetni a' földszin felett. Konstantinápolyban semmi fegyver; hajóépítési szerek különösen aladsági (hajókötel) készület nincs. Jó hír ez a' kötelgyártókra 's kendertermesztőkre.

GÖRÖGORSZÁG.

Görögország állapotja nyugottan idül 's üdül, a' rossz híreket csak tudatlanság, vagy roszlelkűség terjeszti felöle. A' kormány tekintete erősbül, a' lakosok mind inkább munkához látanak; a' kereskedés emelkedni kezd. Néhány görög külföldi által izgatva nyugtalanodni kezdde ugyan, de elfogatván most illető bíróság előtt állanak. A' nyomozatok következménye közhírré fog tétetni. — A' bajor segédsergek visszatérése is odamutat, hogy a' kormánynak nincs szüksége rájuk. Az egyes rablások is gyérülnek, 's megszűnnek bizonyosan, minthogy a' legvitézebb palikárokból szerkesztett csendőrség (Gendarmerie) szüntelen fékül talpon áll mindenszerte. Ehez képest az ország, melly egy év előtt mint a' pártos szakadozásnak martaléka feloszlásához közel volt, most a' kormány törekvései által mindinkább gyarapszik.

Naupliából dec. 19kén vett hírek szerint Bassos kapitány tön első jelentést az összeesküvészi készületekről, hogy az Livadián, Euboeán, Patrason, Naupaktoson, és Missolunghin keresztül terjed, 's a' pártosok se fegyver, se pénz szükében nincsenek; hogy ügyvivőjeik az országban a' könnyű sereget, melly fegyver 's pénz nélkül boesáttatott haza, részökre hódíták. E' híradásokra figyelmezni kezdének. Egy két levélhordó elfogattott, 's leveleikben leheté olvashatni: Sept. 16ikán mindenütt egyszerre támadjanak fel. Erre történtek azután az elfogatások. Elfogattak pedig, 's igen vétkeseknek mondatnak: Kolokotroni az atya, fiastul; Koliopulos, Zavellas, Mamuris, Nikolaides, Spiromilo, 's mások. —

A' gabona pesti piaczi ára jan. 31-én 1834:

Pénzkezelés:											
Ez az év január 28-án — azelőtt 10-én											
Tisztabuza	120	106 $\frac{1}{2}$	100	Zab	42 $\frac{1}{2}$	41 $\frac{1}{2}$	40	Status 5 pC. kötel.	95 $\frac{5}{8}$	Bécs 2 $\frac{1}{2}$ pC. bankók.	—
Kétszeres	—	—	—	Köles	—	—	—	„ 4 pC.	85	Kam. 2 $\frac{1}{2}$ pC. kötel.	55 $\frac{1}{2}$
Rozs	—	—	—	Köleskása	120	106 $\frac{1}{2}$	—	„ 1820 $\frac{1}{2}$ köles.	206 $\frac{1}{2}$	Bankrészvény	1216 $\frac{1}{2}$
Arpa	53 $\frac{1}{2}$	50 $\frac{1}{2}$	—	Kukoricza	53 $\frac{1}{2}$	52	50 $\frac{1}{2}$	„ 1821 $\frac{1}{2}$ „	136 $\frac{1}{2}$	Cs. arany pCt. agio	2

Szerkezteti Helmezy. Nyomatja Landerer.